

GÜNEY SUDAN ÜLKE PROFİLİ



T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Güney Sudan Cumhuriyeti
Nüfus	15,9 milyon
Dil	İngilizce, Arapça, Dinka
Yüzölçümü	644.329 km ²
Başkent	Juba
Başlıca Şehirleri	Wau, Malakal, Yambio
Yönetim Şekli	Başkanlık
Devlet Başkanı	Salva Kiir Mayardit
Para Birimi	Güney Sudan Paundu

Coğrafi Konum

Ülke Orta Afrika'nın doğusunda yer almaktadır. Doğuda, Etiyopya, kuzeyde Sudan, batıda Orta Afrika Cumhuriyeti, güneybatıda Kongo Demokratik Cumhuriyeti, güneyde Uganda ve güneydoğuda Kenya ile komşudur. Ülkenin denize kıyısı bulunmamaktadır.

Ülke Ekvator kuşağında yer aldığından nemli ve sıcaktır. Yağış alan mevsim Mayıs – Ekim aylarını kapsar. Yağışlar Nisan ve Kasım aylarına kadar genişleyebilir. En çok yağış Mayıs ayında görülür. Ülkede sıcaklıklar 20 ila 37 derece arasında değişir. En sıcak ay Mart, en soğuk ay ise Temmuz'dur.

Siyasi ve İdari Yapı

Anayasaya göre yönetim şekli Cumhuriyet/Başkanlık olup, devlet yapılanması eyaletlerden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ve Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Dr. Riek Machar Teny arasında çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle 2013 ve 2016 yıllarında ülkede iç savaş yaşanmıştır.

Ülkede barışın sağlanabilmesi amacıyla bölgesel kuruluşlar ve devletler ile uluslararası kuruluşların bugüne kadar çok sayıda girişimi olmuştur. Cumhurbaşkanı Mayardit ve Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Machar son olarak Güney Sudan'ın da üyesi olduğu Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi'nin (IGAD) himayesinde 12 Eylül 2018'de Addis Ababa'da yeniden bir araya gelerek, "Güney Sudan'daki Çatışmanın Çözümüne İlişkin Yeniden Canlandırılmış Anlaşma'yı (R-ARCSS)" imzalamıştır. Nihai Barış Anlaşmasında, ateşkese uyulması, çatışmaların durdurulması, barış ve güven ortamının tesisi, kalıcı barışın tesisi yönünde savaşan tarafların egemen oldukları bölgelerde halkı barış ve uzlaş koşullarına hazırlaması yer almıştır.

Anlaşma hükümleri ayrıca, tüm siyasi eğilimleri içerecek şekilde üç yıl sürecek yeni bir geçiş dönemi hükümeti tesis edilmesi, bu süre sonunda seçimlere gidilmesini öngörmektedir. Eyalet sayı ve sınırlarına ilişkin sorunlar teknik bir komiteye havale edilmekte, Cumhurbaşkanı Mayardit'in geçiş dönemindeki hükümette görevinin devam etmesi, birinci yardımcılığına

Machar'ın getirilmesi, bakanlık sayısının arttırılması, siyasi gruplara oransal dağılım uygulanması taahhüt edilmektedir.

Mayıs 2019'da kurulması gereken Geçiş Koalisyon Hükümeti'nin kurulması, R-ARCSS kapsamındaki gerekli güvenlik teminatlarının yerine getirilmediği gerekçesiyle önce 6 ay ötelenerek 12 Kasım 2019'a, daha sonra 22 Şubat 2020 tarihine bırakılmış ve anılan tarih itibariyle Geçiş Koalisyon Hükümeti kurulmuş, ancak önemli yetkileri bulunan eyalet hükümetleri henüz kurulamamıştır.

Nüfus ve İstihdam

Güney Sudan'ın nüfusu 15,9 milyondur. Nüfusun büyük çoğunluğu geçimlik ekonomik faaliyetlerle kırsal kesimde yaşamaktadır. İç savaş nedeniyle 2 milyondan fazla insan ölmüş, 4 milyondan fazla insan da yaşadığı yerden göç etmek zorunda kalmıştır.

Ülkede çok sayıda etnik grup bulunmakta ve pek çok dil konuşulmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Güney Sudan, dünyanın en fakir ülkelerinden biri olmasına karşın doğal kaynaklar bakımından oldukça zengindir. Bağımsızlıktan önce Sudan'da üretilen petrolün %75 ila %85'i Güney Sudan'dan çıkarılmaktaydı. Bağımsızlıkla birlikte petrol sahalarının önemli bir kısmına sahip oldu. Ülke, denize kıyısı olmadığından ve petrolü uluslararası pazara ancak Sudan'dan geçen boru hatları ile iletebildiğinden petrol gelirlerini Sudan ile paylaşmak durumunda kalmaktadır.

Güney Sudan'ın en önemli doğal kaynaklarından biri ekilebilir toprak varlığıdır. Ülke topraklarının %90'ı tarım yapmaya elverişlidir. Buna karşın toprakların sadece %5'lik kısmında tarım yapılmaktadır. Ülkede tarımı yapılan başlıca ürünler mısır, kasava, sorgum, milet, tatlı patates ile çeşitli meyve ve sebzelerdir.

Alüminyum, demir cevheri, altın, mermer ve dolomit taşı Güney Sudan'daki önemli yeraltı varlıklarıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	7,19	5,42	4	6,49	6,89	7,28	7,99	8,48
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	2,5	-27,6	-4,3	64,5	5,7	5,1	4,8	4,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	479	351	251	396	409	420	448	462
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	39,7	128,4	65,7	8,3	8,2	7,9	8	8
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	30,3	1,2	-11,4	-1,4	2,5	2,3	2,4	2,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	15,01	15,45	15,9	16,36	16,83	17,32	17,82	18,34
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	49,7	54,3	63,2	35,2	25,2	23,1	21,5	21,6

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Güney Sudan dünyanın en az gelişmiş ülkelerinden biridir. Mali iflası Mart 2018'de resmen açıklanan ülkenin ekonomisi hakkında sağlıklı veri bulunmamaktadır. Gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) %70'ini petrol, %10'unu tarım, %7'sini imalat, %6,1'ini hizmet sektörü ve geri kalanını ise diğer sektörel faaliyetlerin oluşturduğu öngörülmektedir. Gelir vergisindeki artış, yüksek enflasyon, iç savaşın uzantısı çatışmalar, petrol üretiminde yaşanan kesintiler, petrol fiyatlarındaki düşüş ve zayıf tarımsal üretim GSYİH'daki düşüşlerde etkili olmaktadır.

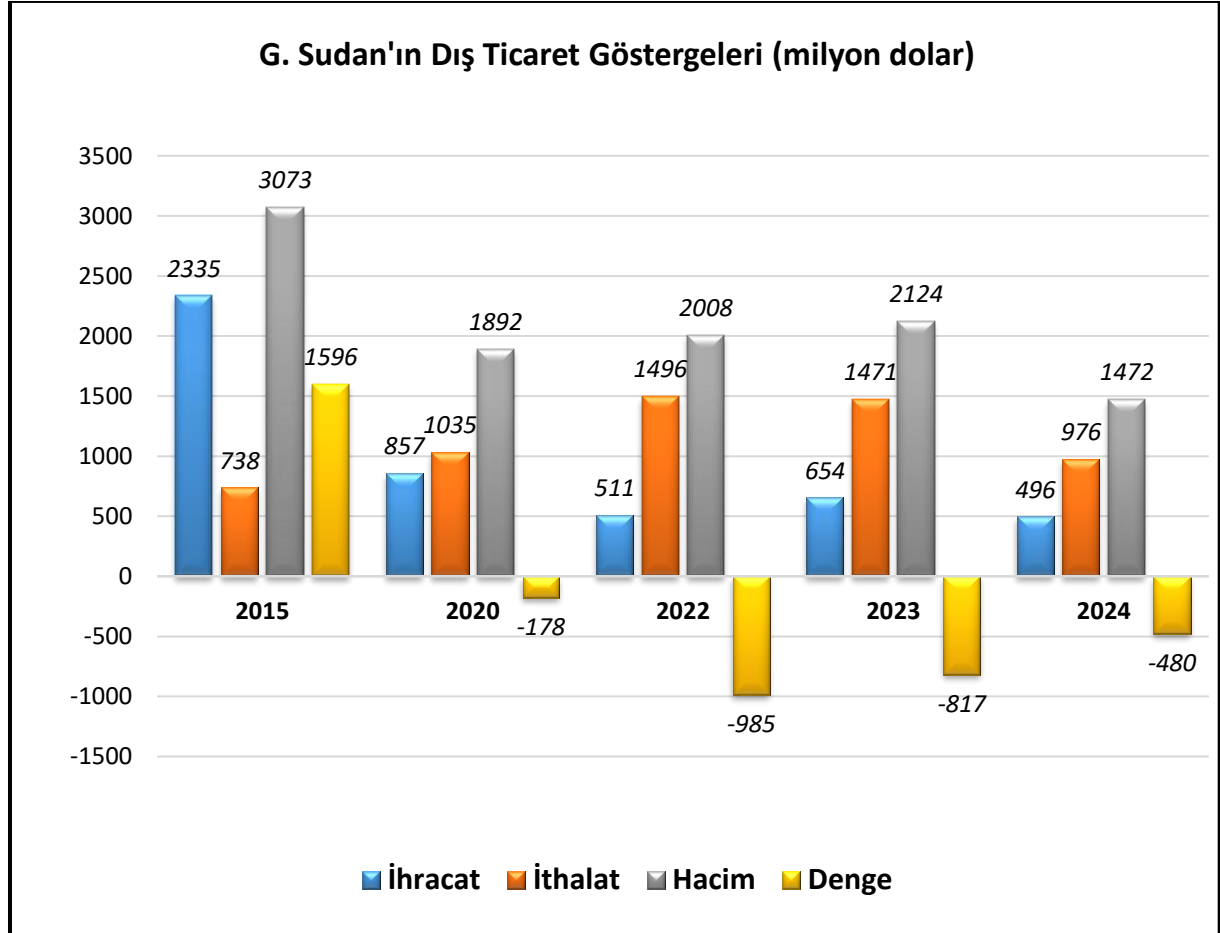
Ülkede güvenilir bir bankacılık sistemi bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra, birçok ülkede bulunan banka ve finans kuruluşları Güney Sudan'ın Sudan'dan 2011 yılında bağımsızlığını kazanan bir devlet olduğu ayırımına henüz varamamış ve bu hususta veri tabanlarını güncellememiştir. Bu bağlamda, Sudan'ın yakın zamana kadar ABD'nin terörizmi destekleyen ülkeler listesinde yer alması nedeniyle, ABD yaptırımlarına konu olmak istemeyen finans kuruluşları Sudan'la karıştırdıkları Güney Sudan'da adres kaydı bulunan kişilerin bankacılık işlemlerini durdurup hesaplarını bloke edebilmekteydi. Ayrıca, Güney Sudanlı bazı siyasetçi, bürokrat ve iş insanlarına yönelik olarak ABD, AB ve BM Güvenlik Konseyi tarafından yaptırımlar uygulanmaktadır. Son dönemde, yaptırımların etkinliğini arttırmak ve yaptırım listesindeki kişilerin ABD finans piyasalarına erişimini tamamen engellemek amacıyla ABD tarafından tedbir kararları alınmaya başlanmıştır. Ancak, bu kararların hayata geçirilmesinden uluslararası bankacılık işlemi yapan Güney Sudan'da yerleşik birçok kişinin etkilenmeye başladığı ve yaptırımlara konu olmayan kişilerin bile Güney Sudan'da yerleşik olmaları nedeniyle banka ve kredi kartı hesaplarının bloke edilmeye başlandığı bilinmektedir. Ayrıca, BM Güvenlik Konseyi tarafından Güney Sudan'a silah ambargosu uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan nedenlerle dünya ekonomisiyle bütünleşme noktasında büyük sorunları bulunmakla birlikte Güney Sudan, zengin petrol kaynakları, tarıma elverişli arazileri ve dünyanın en genç nüfusuna sahip olması nedenleriyle, içinden geçmekte olduğu kırılgan barış sürecini tamamlaması ve ülkede istikrarın sağlanması halinde, uzun vadede önemli bir ihracat pazarı haline gelebilecektir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

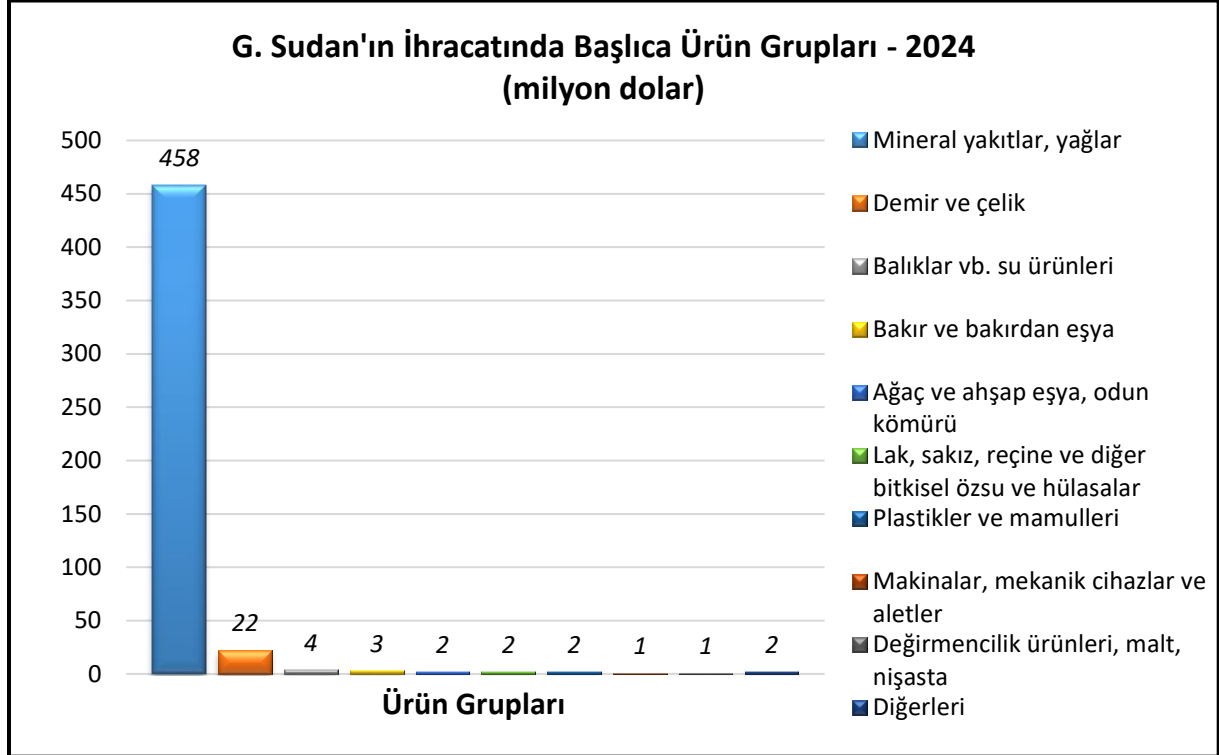
Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

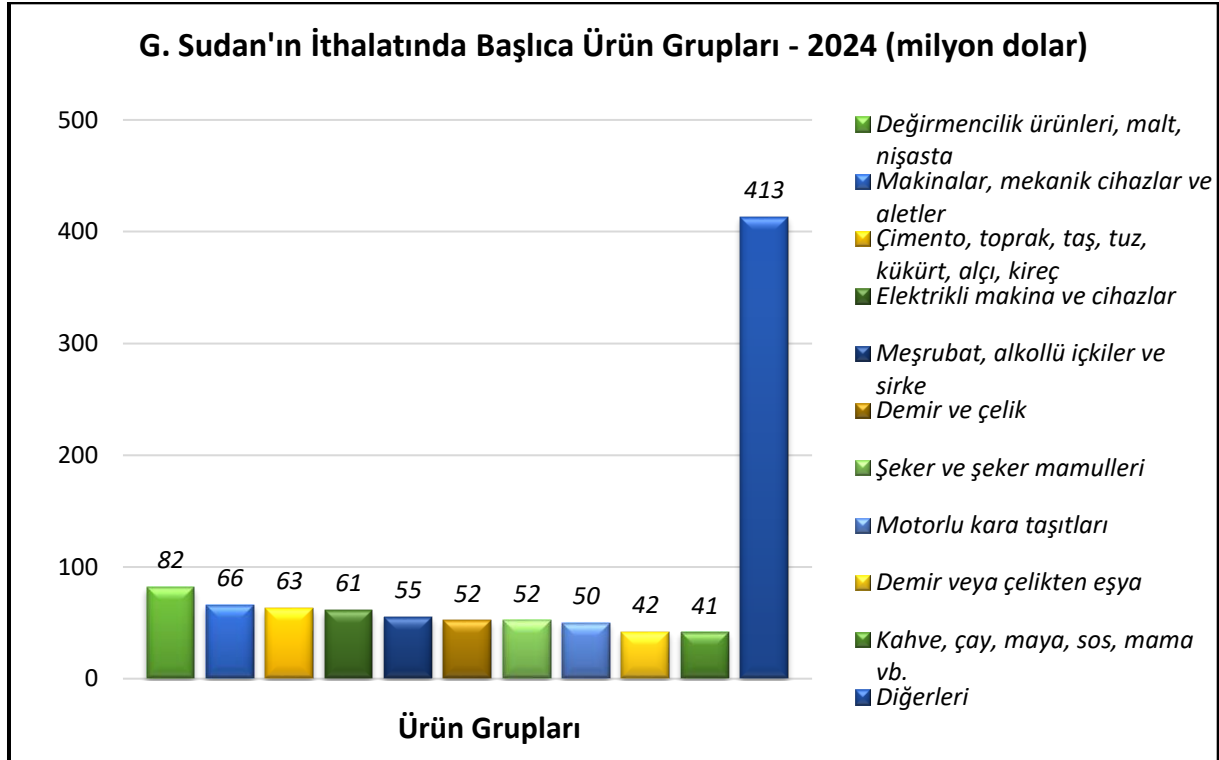
İhracat



Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

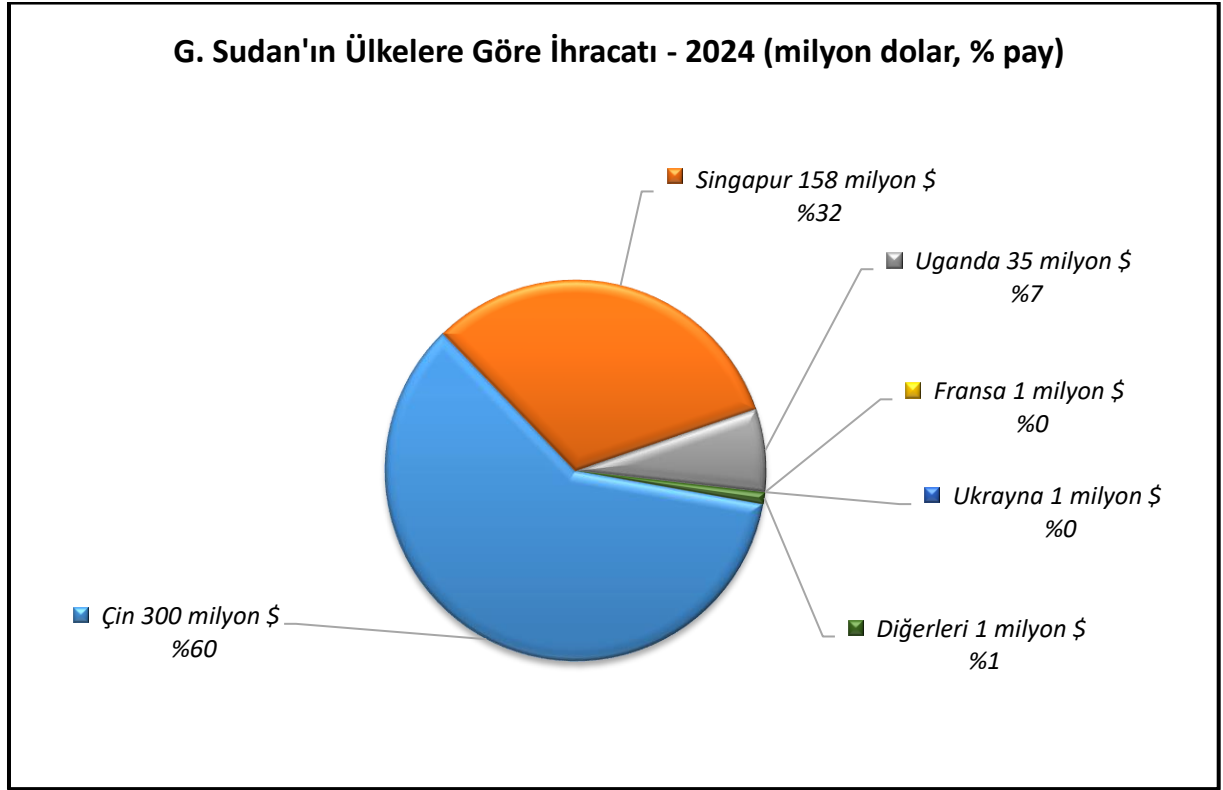


Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

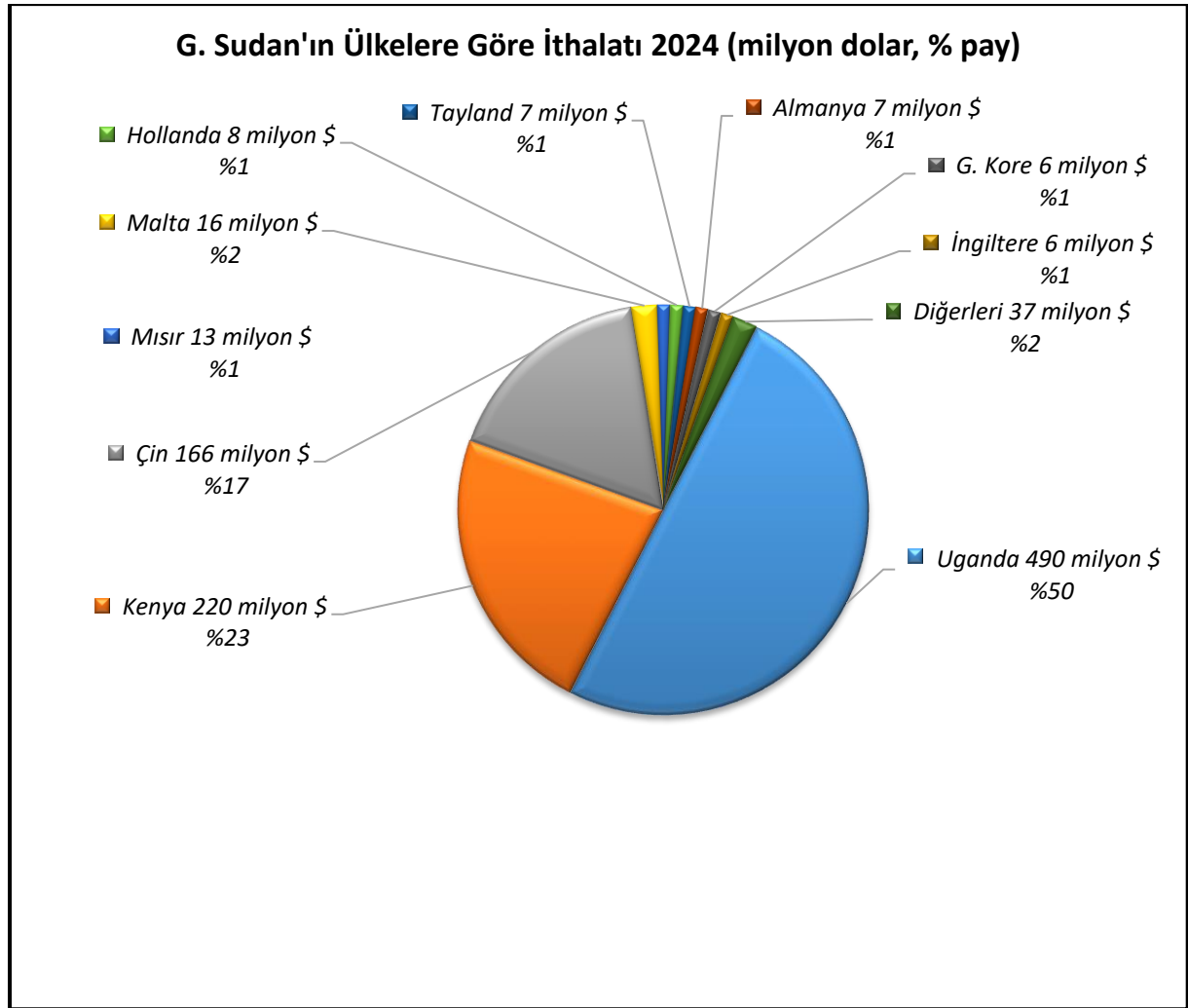
İhracat



Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat



Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Bağımsızlık sonrası 2013 – 2020 yıllarını kapsayan ve 6 yılı aşan iç savaş ve sonrasında zaman zaman yaşanan çatışmalar ülkeye giren yabancı yatırımların çok kısıtlı kalmasına yol açmıştır. UNCTAD'ın 2024 Dünya Yatırım Raporu'na göre 2021'de 68 milyon dolar olan yıllık yabancı yatırımlar (inward-flow), 2022'de 122 milyon dolar ve 2023'te -6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Yabancı sermaye en çok kereste, maden, petrol, finans ve kahve sektörlerine yatırım yapmaktadır. Hindistan ve Çin ülkeye en çok yatırım yapan ülkelerdir. Uganda ve Kenya'nın bankacılık alanında yatırımları bulunmaktadır.

Ülke başta İngiltere, ABD, Norveç ve Hollanda olmak üzere pek çok ülkeden 4 milyar doları aşan yardım almıştır.

EKLER:***EK-1: Güney Sudan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		511 432	653 625	496 072	100	-24,1
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	421 345	529 906	388 115	78,2	-26,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	24 423	30 981	69 957	14,1	125,8
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmış külçeler	8 244	14 872	21 913	4,4	47,3
0305	Balıklar (kurutulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya tütsülenmiş)	1 914	2 640	4 189	0,8	58,7
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	0	0	2 706	0,5	-
4402	Odun kömürü	139	542	1 812	0,4	234,3
1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	1 494	1 447	1 624	0,3	12,2
3925	Plastikten inşaat malzemesi	469	3 543	1 058	0,2	-70,1
1102	Hububat unları (buğday/mahlut unu hariç)	0	381	540	0,1	41,7
3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	88	95	482	0,1	407,4
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	4	58	464	0,1	700
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	340	99	349	0,1	252,5
3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	0	2	343	0,1	17050
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	21	9	253	0,1	2711,1
0102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	0	1	232	0	23100

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Güney Sudan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		1 496 422	1 470 810	976 054	100	-33,6
2523	Çimento	59 075	63 343	58 328	6,0	-7,9
1102	Hububat unları (buğday/mahlut unu hariç)	46 844	43 670	47 906	4,9	9,7
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakaroz (katı halde)	65 055	14 936	45 625	4,7	205,5
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	19 114	42 567	34 916	3,6	-18,0
7214	İnşaat demiri	41 071	44 670	33 657	3,4	-24,7
1101	Buğday unu	45 162	35 007	31 906	3,3	-8,9
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	28 719	35 453	24 757	2,5	-30,2
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	53 098	35 404	24 747	2,5	-30,1
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	28 792	35 571	22 697	2,3	-36,2
2203	Biralar (malttan)	31 776	28 810	20 564	2,1	-28,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	27 677	19 925	19 032	1,9	-4,5
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	16 508	18 093	18 148	1,9	0,3
8703	Otomobiller	39 146	25 099	16 733	1,7	-33,3
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	23 224	13 466	16 256	1,7	20,7
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	16 288	19 188	15 729	1,6	-18,0

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		511 432	653 625	496 072	100	-24,1
1.	Çin	236 972	354 270	299 995	60,5	-15,3
2.	Singapur	67 180	206 215	157 881	31,8	-23,4
3.	Uganda	17 274	23 578	34 665	7,0	47,0
4.	Fransa	225	553	1 313	0,3	137,4
5.	Ukrayna	0	58	780	0,2	1244,8
6.	Almanya	43	310	348	0,1	12,3
7.	Özbekistan	0	0	343	0,1	-
8.	Burundi	0	12	133	-	1008,3
9.	Kanada	2	62	103	-	66,1
10.	Kenya	129	124	97	-	-21,8
11.	Mısır	620	138	66	-	-52,2
12.	Mozambik	40	77	52	-	-32,5
13.	İngiltere	79	156	45	-	-71,2
14.	Trinidad ve Tobago	4	9	44	-	388,9
15.	Bulgaristan	0	0	31	-	-

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-4: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		1 496 422	1 470 810	976 054	100	-33,6
1.	Uganda	606 045	536 461	490 070	50,2	-8,6
2.	Kenya	199 019	228 112	219 817	22,5	-3,6
3.	Çin	156 518	161 001	166 473	17,1	3,4
4.	Malta	4 823	5 393	15 560	1,6	188,5
5.	Mısır	3 538	27 137	12 576	1,3	-53,7
6.	Hollanda	15 689	16 565	7 585	0,8	-54,2
7.	Tayland	4 409	7 366	7 040	0,7	-4,4
8.	Almanya	5 547	9 446	6 671	0,7	-29,4
9.	G. Kore	2 290	2 713	6 131	0,6	126,0
10.	İngiltere	5 925	7 817	5 838	0,6	-25,3
11.	Belçika	3 013	3 065	5 566	0,6	81,6
12.	Danimarka	4 462	4 352	3 987	0,4	-8,4
13.	Ukrayna	1 665	1 233	3 365	0,3	172,9
14.	İspanya	3 174	4 075	2 970	0,3	-27,1
15.	İtalya	22 043	1 940	2 741	0,3	41,3

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir